

EUROPEAN SCHOOL OF ONCOLOGY „7TH MASTERCLASS IN CLINICAL ONCOLOGY – 2ND MASTERCLASS IN ONCOLOGY NURSING”, AVAGY INTERDISZCIPLINÁRIS BETEG- ÉS ÁPOLÁSKÖZPONTÚ ONKOLÓGIAI MESTERKURZUS

Avramucz Csaba¹, Horváth Anna², Kocsis Judit²

Semmelweis Egyetem, ¹Egészségtudományi Kar, ²III. sz. Belgyógyászati Klinika, Hematológiai és Onkológiai Részleg, Budapest

A „European School of Oncology” (ESO) kizárólagos együttműködésben a „European Oncology Nursing Society”-vel 2008. március 1–6. között Szófiában, a Vitosza lábánál fekvő kormányrezidenciában tartotta meg a „7th Masterclass in Clinical Oncology”- „2nd Masterclass in Oncology Nursing” szakmai továbbképzését, ahol a szerzők, pályázatuk elbírálását követően, ösztöndíjasként vehettek részt. Az itt szerzett tapasztalatainkat, ismereteinket, gondolatainkat kívánjuk megosztani az olvasóval.

Az ESO megalapításától kezdve, immár 26 éve támogatja az onkológia valamennyi területére kiterjedő oktatás minőségi javítását.

A multidiszciplináris és a gyakorlati alkalmazásra irányuló továbbképzésen mintegy 60 klinikai onkológus és 30 felsőfokú végzettségű onkológiai szakápoló, egyetemi-főiskolai oktató vett részt Európa egyes országaiból. A „7th Masterclass in Clinical Oncology” elnökei Bob Pinedo és Nicholas Pavlidis voltak, a „2nd Masterclass in Oncology Nursing” elnöki feladatait Jan Foubert és Nora Kearney látták el.

A minden nap 8.30–19.00 óráig tartó tanórák, szemináriumok igen változatosak voltak, kiterjedtek mind a klinikai onkológia, mind az onkológiai ápolástudomány számos területére. A reggeli órákban klinikai szekciók voltak, melyeken neves európai szakértők foglalták össze egy-egy daganatfajta legújabb kezelési irányelveit. Így az emlődák szekció előadója Fatima Cardoso és Olivia Pagani volt. Ugyanebben a témában hallhattuk Giuseppe Vialét, aki az emlődák endokrin érzékenységről és egyéb jelenlegi illetve jövőbeni prognosztikai és prediktív tényezőiről tartott előadást a tőle

már megszokott, magával ragadó stílusban. A gastrointestinalis daganatok kiemelt kérdéseit Van Cutsem és Andres Cervantes boncolgatták. A petefészek-daganatokról Jan Vermorken beszélt. Korszerű áttekintést kaptunk a tüdőtumороk, ezen belül az adenocarcinoma legkorszerűbb, individualizált kezelési lehetőségeiről.

Louis Denis és Riccardo Valdagni több előadást is tartott a korai prostatadaganat kezelésével kapcsolatos igen nehéz, bonyolult döntési folyamatokról. Ennek kapcsán kiderült, hogy nemcsak hazánkban, de Európa-szerte nagy problémát jelent az, hogy a klinikai onkológusok ebben a fontos döntési folyamatban nem vesznek részt, már csak a késői, hormonrezisztens esetekkel találkozhatnak, a teljesen feleslegesen kezelt (és megnyomorított) esetekkel nem.

Természetesen palliatív terápiáról, szupportív terápiáról (Dirk Schrijvers és Matti Aapro tolmácsolásában), az újabb és jövőben alkalmazandó, egyébként egyre drágább sugárterápiás technikákról is korszerű áttekintést kaptunk. Külön szekciót szenteltek az angiogenezis-gátlás, valamint az egyéb célzott terápiák számára, külön szekcióban került feldolgozásra a rákmegelőzés és a korai felismerés kérdésköre.

A legtöbb klinikai onkológus és szakember számára természetesen most is az ebéd utáni eszmecsereket jelentették az „ínyencfalatokat”, ezeken közösen vitattuk meg a fent említett előadók által említett típusos vagy éppen atípusos eseteket. Megnyugtatóan tapasztalhattuk, hogy guideline-ok és evidenciák ismerete és betartása mellett valamennyi külföldi onkológus alkalmaz betegre szabott, egyéni kezelési módokat is, amit természetesen a

Közlésre érkezett:
2008. április 24.

Elfogadva:
2008. április 28.

Levelezési cím:
Dr. Kocsis Judit
SE ÁOK,
III. sz. Belgyógyászati
Klinika
1125 Budapest
Kútvolgyi út 4.
E-mail:
kocsisjuci@gmail.com

biztosító társaságok felé is megindokol, s velük elfogadtat.

Majd a klinikai területekhez szorosan illeszkedő, és ezt kiegészítő interdiszciplináris ápolástudományi témakörök kerültek bemutatásra. A plenáris szekcióban Yvonne Wengstrom svéd professzor, az EONS volt elnöke, az onkológiai ápoláskutatás céljával, területével, szakmai szabályaival, a tudományos módszer jellemzőivel, a kutatási folyamat lépéseivel ismertette meg bennünket. Az elmúlt években Európa egyes országaiban, Kanadában, Ausztráliában végezett kutatások témaköreit ismerhettük meg, amelyek kiterjedtek az ápoláskutatás területeire, az ápolói betegoktatásra, a kezeléssel-ápolással kapcsolatos információátadás fontosságára, az ápolói beavatkozások területeire, kommunikációs képességek fejlesztésére (az ápoló, beteg, orvos és a hozzátartozó közötti kommunikációs nehézségek csökkentésére), a megküzdési képesség fejlesztésére, stressz-management elősegítésére, a kezelése során fellépő tünetek megelőzésére és ápolói vonatkozású ellátására, a fájdalomcsillapításra, a kiégés aktuális problémáira, pszichoszociális támogatásra, az onkológiai ápolók oktatásának és továbbképzésének jelentőségére, a foglalkozási veszélyek csökkentésére, az életminőség javítására, a palliatív ellátás, a terminális stádiumba került betegek és azok családtagjainak támogatására.

Az előadó konkrét példákon keresztül ismertette a kutatható kérdésköröket, a bizonyítékokon alapuló ápolást és a kutatás összetevőit az onkológiai ápolástudományban, ezzel is előkészítve a további napok szemináriumait.

A kutatási szemináriumokat az EONS által elismert, az ápolástudomány területeiről érkező professzorok, szakemberek vezették három 10 fős csoportban. A csoportmunka során egy konkrét ápoláskutatási tervet kellett elkészíteni a kutatási folyamat szabályainak betartásával, majd pedig az utolsó közös szekcióban előadni és a felmerülő kérdésekre válaszolni. Az EONS mesterkurzusára Európa 16 országából érkezett 30 résztvevő a feladatot sikeresen teljesítette és a bemutatott kutatási tervekkel inspirálták egymás munkáját, amelynek eredményeképpen a jövőben talán több, közös kutatás indulhat.

Újdonság volt, hogy ezúttal olyan szekciókat is beiktattak Jan Foubert vezetésével, amelyeken egy-egy civil szervezet képviselői is hangot adhattak véleményüknek, elképzelésüknek, javaslatuknak, sőt komoly viták alakultak ki például etikai és finanszírozási kérdésekben (Patient-centered multiprofessional sessions) is. Kiemelnénk, hogy valamennyi jelen lévő civil szervezet angol volt. Folyamatos jelenlétük nagy hangsúlyt kapott a mesterkurzus programjában.

Munkájuk az egészséges közösségek, a betegek és családtagjaik, a kezelést végző teamtagok testi-lelki problémáinak felmérésében, ellátásában, gondozásában, utánkövetésében nyilvánul meg, valamint a széleskörű tájékoztató tevékenységben és a tudatos

preventív magatartás elősegítésében. Európa némely országaiban komoly szerepet töltenek be a kormány-szervekkel való kapcsolattartásban, egyeztető munkában is.

A civil szervezetek megerősödése egyre jobban érezhető hazánkban is. Mint a mindennapi betegellátásban és oktatásban dolgozók, örülünk ennek a látványos változásnak, mert hisszük, hogy hasonlóan a külföldi példákhoz, nemcsak a betegek egymás közötti kapcsolatfelvételében segítenek, hanem az egészségpolitika, az orvosok, az egészségügyi szakemberek között jelentkező és vitaalapot jelentő kérdésekben is új hangot tudnak majd képviselni a jövőben, a betegek magasabb színvonalú ellátásának érdekében.

Számunkra az ESO&EONS mesterkurzusainak legfontosabb üzenete nem az új gyógyszerek vagy diagnosztikai eszközök részletes megismerése, hanem a beteg- és ápolásközpontú ellátás fontossága volt. Angliai példák alapján láthattuk a szakellátás igen magas színvonalon történő művelését, az orvos-beteg, valamint az ápoló-beteg, orvos-ápoló kapcsolat minőségi fejlődését az utóbbi négy évben.

Az onkológiai szakápolói munkába beletartozik a betegek pszichoszociális felmérése, tájékoztatása, oktatása, a terápia alatti ellátása, lelki gondozása, sőt az utánkövetésben nyújtott szerepvállalásra is láttunk szép példákat.

Tudjuk, hogy az onkológiai centrumokban dolgozó kollégák leterheltsége óriási. De a mai nehéz gazdasági körülmények ellenére is igyekeznek minőségi ellátást biztosítani az ambulanciákon és az osztályon kezelt betegek számára egyaránt. Ahhoz, hogy az európai példákban bemutatott nagyszerű teammunka Magyarországon is általánossá válhasson, több ápolóra, onkológiai szakápolóra lenne szükség.

Nehezíti a hazai helyzetet az is, hogy ápoló kollégáink pénzügyi nehézségeik miatt folyamatosan a pályaelhagyás kényszerével találják szemben magukat. Hivatásukat kénytelenek feladni és új utakat keresni a megélhetésük érdekében. Meddig tartható még így ez a folyamat? Mi lesz a jól képzett magyar ápolókkal, akik jelentős számban már diplomával is rendelkeznek...

A választ valamennyien tudjuk, az idegen nyelveket beszélő ápolókat szeretettel várják Európa és a világ számos kórházába, egészségügyi intézményébe. De itthon is szükség van a hivatását szerető, munkáját alázattal végző, jól képzett ápoló, szakápoló kollégákra. Hogy megtarthassuk őket, megélhetést biztosító jövedelmet is kell nyújtani. A következő ápoló nemzedék számára pedig vonzó életpályát és megbecsültséget kell biztosítani.

A problémák felvetését követően térjünk vissza még egy gondolat erejéig az ESO&EONS mesterkurzusára, ahol is az egyik legemlékezetesebb program a búcsúvacsora volt, amelyen a nemzeti bolgár majd nemzetközi táncbemutatót követően „diákok” és „tanárok” együtt rophatták a táncot a kitűnő bolgár borok és vacsora kí-

séretében. Természetesen mi sem hoztunk szégyent hazánk és Semmelweis Ignác nevére.

Minden kedves kollegánknak örömmel adjuk át a hírt, hogy az ESO és EONS továbbra is évente, így jövőre is megrendezi a Masterclass-t. Előrejelzések szerint Románia adna otthont az eseménynek. Érdekes pályázni onkológusoknak, onkológiai szakápolóknak, a témával foglalkozó oktatóknak egyaránt,

hiszen az ESO&EONS intenzív-bentlakásos kurzusa Európában jelenleg a legmagasabb szintű továbbképzést biztosítja.

A következő internetes oldalakon mindig aktuális és pontos információkat szerezhethetünk, továbbá a következő évi programfelhívás is ezeken az oldalakon lesz elérhető: www.cancerworld.org/eso és a www.cancerworld.org/eons

Pályázati hirdetés

A Magyar Onkológusok Társasága pályázatot hirdet 2008. évre a Magyar Onkológiában megjelent legjobb összefoglaló és eredeti közlemény díjára.

A Magyar Onkológiában 2008-ban megjelent vagy megjelenő közlemények egyben a díjra történő pályázatot is jelentik. A pályázat díja nettó 300 000 Ft, kategóriánként.

A legjobb közleményekről a Magyar Onkológia Szerkesztőbizottsága és Tanácsadó testülete dönt 2009. március 1-jéig.

Magyar Onkológusok Társasága